

Sygn. akt V Ka 244/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach

V Wydział Karny Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący: SSO Janusz Chmiel

Sędziowie: SSR del. Katarzyna Gozdawa-Grajewska (spr.)

SSO Sławomir Klekocki

Protokolant: Monika Brzoza

w obecności Janusza Smagi Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 4 września 2014 r.

sprawy:

R. H. /H./

syna M. i M.

ur. (...) w J.

oskarżonego o przestępstwo z art. 244 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Jastrzębiu Zdroju

z dnia 27 lutego 2014r. sygn. akt II K 1336/12

I. zmienia zaskarżony wyrok:

- w punkcie 1 w ten sposób, że uznaje, iż oskarżony R. H. w dniach 11 października 2013r. i 25 października 2013r. kierując rowerem nie zastosował się do zakazu prowadzenia rowerów orzeczonego na okres 5 lat wyrokiem Sądu Rejonowego w Jastrzębiu Zdroju z dnia 29 października 2009r. sygn. akt

II K 259/09, a czynów tych dopuścił się w warunkach ciągu przestępstw i uzupełnia podstawę wymiaru kary o art. 91 § 1 kk, podwyższając orzeczoną karę pozbawienia wolności do 6 /sześciu/ miesięcy,

- uchyla rozstrzygnięcia zawarte w punktach: 2, 3 i 4 wyroku;

II. w pozostałej części utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

III. odstępuje od obciążania oskarżonego kosztami postępowania odwoławczego.

Sygn. akt. V Ka 244/14

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Jastrzębiu Zdroju wyrokiem z dnia 27 lutego 2014r. sygn. akt. II K 1336/13 uznał oskarżonego R. H. za winnego występów z art. 244 kk w zw. z art. 64 § 1 kk polegających na tym, że:

- w dniu 11 października 2013r. w J. na ul. (...) kierował rowerem nie stosując się do zakazu prowadzenia rowerów orzeczonego na mocy wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Jastrzębiu Zdroju z dnia 5 kwietnia 2011r. w sprawie o sygn. akt II K 203/10, przy czym zarzucanego mu czynu dopuścił się w ciągu 5 lat od odbycia co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Jastrzębiu Zdroju w dniu 5 kwietnia 2011 r. sygn. akt II K 2003/10 obejmującym wyroki : - Sądu Rejonowego w Jastrzębiu Zdroju z dnia 2 października 2008r. sygn. akt VI K 526/08 za podobne przestępstwo umyślne z art. 178a§ 2 kk i art. 244 kk w zw. z art. 11 § 2 kk na karę 2 lat pozbawienia wolności , Sądu Rejonowego w Jastrzębiu Zdroju z dnia 18 lutego 2009 r. sygn. akt VI K 836/08 za podobne przestępstwo umyślne z art. 178a§ 2 kk i art. 244 kk w zw z art. 11 § 2 kk na karę 1 roku pozbawienia wolności, na mocy którego wymierzono mu karę łączną 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności , którą odbywał w okresie od 5 maja 2011r. do 29 grudnia 2012r.

- w dniu 25 października 2013r. w J. na ul. (...) kierował rowerem nie stosując się do zakazu prowadzenia rowerów orzeczonego na mocy wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Jastrzębiu Zdroju z dnia 5 kwietnia 2011r. w sprawie o sygn. akt II K 203/10 przy czym zarzucanego mu czynu dopuścił się w ciągu 5 lat od odbycia co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Jastrzębiu Zdroju w dniu 5 kwietnia 2011 r. sygn. akt II K 2003/10 obejmującym wyroki : - Sądu Rejonowego w Jastrzębiu Zdroju z dnia 2 października 2008r. sygn. akt VI K 526/08 za podobne przestępstwo umyślne z art. 178a§ 2 kk i art. 244 kk w zw. z art. 11 § 2 kk na karę 2 lat pozbawienia wolności , Sądu Rejonowego w Jastrzębiu Zdroju z dnia 18 lutego 2009 r. sygn. akt VI K 836/08 za podobne przestępstwo umyślne z art. 178a§ 2 kk i art. 244 kk w zw z art. 11 § 2 kk na karę 1 roku pozbawienia wolności na mocy którego wymierzono mu karę łączną 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności , którą odbywał w okresie od 5 maja 2011r. do 29 grudnia 2012r.

Za te czyny Sąd Rejonowy wymierzył oskarżonemu jedną karę 3 miesięcy pozbawienia wolności. W uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy wskazał, że omyłkowo nie powołał w podstawie wymiaru kary art. 91 § 1 kk jako, że przyjął iż oba czyny zostały popełnione w warunkach ciągu przestępstw.

Jednocześnie na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 1 pkt. 1 kk wykonanie wymierzonej kary warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 3 lata oddając w tym czasie oskarżonego pod dozór kuratora i zobowiązując oskarżonego do informowania kuratora o przebiegu okresu próby. Na podstawie zaś art. 627 kpk obciążono oskarżonego kosztami postępowania.

Apelację od tego wyroku wniósł prokurator, zaskarżając orzeczenie na niekorzyść oskarżonego. Wyrokowi temu zarzucił:

1. obrazę przepisu prawa materialnego a to art. 91 § 1 kk poprzez niezastosowanie go jako podstawy wymierzenia oskarżonemu R. H. kary za czyny przypisane mu w pkt. I i II wyroku, podczas gdy za jego zastosowaniem przemawiają powtarzalne zamachy na to samo dobro prawne, wyczerpujące znamiona tego samego czynu zabronionego i stanowiące realizację każdorazowo podjętego zamiaru przestępnego, podobny sposób popełnienia kolejnych czynów , krótkie odstępy czasu pomiędzy poszczególnymi czynami, oraz tożsama kwalifikacja prawna tych przestępstw, a zwłaszcza okoliczność, że Sąd I instancji faktycznie wymierzył oskarżonemu jedną karę za dwa przypisane mu czyny;
2. rażąco niewspółmierność kary pozbawienia wolności, wymierzonej oskarżonemu R. H. w wymiarze 3 miesięcy, a zatem w pobliżu dolnej granicy ustawowego zagrożenia, a ponadto z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, mimo, że oskarżonemu przypisano popełnienie w warunkach recydywy i w krótkich odstępach czasu dwóch kolejnych przestępstw tego samego typu, co świadczy o niepoprawności jego zachowania, oraz lekceważącym stosunku do

obowiązujących norm prawnych i sprawia, że wymierzona oskarżonemu kara jest nieadekwatna do stopnia jego zawinienia i nie spełnia stawianych jej wymogów społecznego oraz indywidualnego oddziaływania

Podnosząc powyższy zarzut w oparciu o art. 437 § 2 kpk skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przyjęcie, iż czyny przypisane R. H. w punktach I i II zaskarżonego wyroku stanowią ciąg przestępstw i wymierzenie oskarżonemu za te czyny przy zastosowaniu art. 91 § 1 kk kary w wymiarze 10 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Apelacja Prokuratora okazała się zasadna i skutkować musiała zmianą zaskarżonego wyroku w kierunku postulowanym przez skarżącego w środku odwoławczym.

Po pierwsze w istocie Sąd Rejonowy w pierwszym punkcie swego rozstrzygnięcia dopuścił się obrazy prawa materialnego tj. art. 91 § 1 kk, którego omyłkowo (na co wskazał w pisemnych motywach orzeczenia) nie zastosował wymierzając oskarżonemu jedną karę za przestępstwa przypisane mu w pkt. I i II. Czyny przypisane oskarżonemu zostały popełnione w krótkim odstępie czasu.

Niewątpliwie są tożsame rodzajowo, wyczerpują znamiona tego samego występku i stanowią realizację każdorazowo podjętego zamiaru przestępnego. Zatem nie ulega wątpliwości, że oba przypisane R. H. przestępstwa zostały popełnione w warunkach ciągu przestępstw, a zatem w podstawie wymiaru wymierzonej za nie jednej kary pozbawienia wolności winien znaleźć się art. 91 § 1 kk. Stąd też Sąd II instancji skorygował powyższe uchybienie uzupełniając podstawę skazania o art. 91 § 1 kk.

Jednocześnie dostrzeżono w wyniku kontroli odwoławczej błąd w zakresie opisów czynów zarzucanych, a w efekcie przypisanych w niezmienionej formie oskarżonemu. Sąd Rejonowy powielając błąd Prokuratora z aktu oskarżenia uznał, że oskarżony swoimi zachowaniami w dniach 11 października 2013r. i 25 października 2013r. nie zastosował się do zakazu prowadzenia rowerów orzeczonego na mocy wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Jastrzębiu Zdroju z dnia 5 kwietnia 2011r. w sprawie o sygn. akt II K 203/10. Tymczasem analiza treści wspomnianego wyroku łącznego wskazuje, iż odniesienie się do tegoż orzeczenia było nieprawidłowe. Żaden z punktów przywołanego wyroku łącznego nie zawiera rozstrzygnięcia w przedmiocie środka karnego zakazu prowadzenia czy to rowerów czy pojazdów mechanicznych. Wyrok łączny z dnia 5 kwietnia 2011r. łączył jedynie orzeczone kary zasadnicze pozbawienia wolności nie łączył natomiast orzeczonych w wyrokach środków karnych zakazów prowadzenia rowerów. Stąd też nie można przyjąć - tak jak to uczynił Sąd Rejonowy, a wcześniej Prokurator - że oskarżony nie zastosował się do zakazu prowadzenia rowerów orzeczonego wspomnianym wyrokiem łącznym. Nie mniej jednak R. H. kierując rowerem w dniach 11 i 25 października 2013r. naruszył zakaz kierowania rowerami orzeczonego na okres 5 lat wyrokiem Sądu Rejonowego w Jastrzębiu Zdroju z dnia 29 października 2009r. sygn. akt. II K 259/09. Zakaz ten bowiem obowiązywał jeszcze w dniach 11 i 25 października 2013r. Tym samym należało skorygować wyrok Sądu Rejonowego w zakresie opisu znamion czynów. Decyzja Sądu II instancji w tym zakresie jest zgodna z ustaleniami Sądu Rejonowego, bowiem w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku sąd wskazuje, iż oskarżony w dacie czynów posiadał aktualne zakazy prowadzenia rowerów w tym między innymi zakaz orzeczonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Jastrzębiu Zdroju z dnia 29 października 2009r. sygn. akt. II K 259/09.

Równocześnie Sąd II instancji uznał, iż kara 3 miesięcy pozbawienia wolności jest niewspółmierna do stopnia zawinienia sprawy i stopnia społecznej szkodliwości popełnionych przezeń występków. Kara wymierzona przez Sąd I instancji w rozmiarze 3 miesięcy oscyluje wokół dolnego progu zagrożenia ustawowego za czyn z art. 244 kk, a tymczasem oskarżonemu przypisano działanie w warunkach recydywy zwykłej oraz skazano go za dwa takie same występkę popełnione w odstępie dwóch tygodni. Są to dwie niezależne podstawy do fakultatywnego obostrzenia wymiaru kary. W tych okoliczności wymierzona kara jawi się jako rażąco łagodna. Stąd też Sąd II instancji podwyższył orzeczoną karę pozbawienia wolności do 6 miesięcy. Kara ta jest adekwatna do wagi i okoliczności występków, których R. H. się dopuścił. Kara pozbawienia wolności w wymiarze 6 miesięcy spełni swoją rolę w zakresie prewencji ogólnej i szczególnej a jednocześnie uświadomi społeczeństwu, iż popełnianie kolejnych przestępstw nie popłaca. W opinii Sądu Okręgowego tak zmieniona kara spełni oczekiwane cele w zakresie społecznego oddziaływania kary oraz cele

zapobiegawcze i wychowawcze, jakie ma ona osiągnąć wobec skazanego. Zważywszy zaś na warunki i właściwości osobiste oskarżonego w pełni uprawnia przypuszczenie, że kara zmieniona przez Sąd II instancji pozwoli osiągnąć swoje cele, a w szczególności spowoduje, że sprawca nie popełni ponownie przestępstwa. Tak orzeczonej karze nie sprzeciwiają się też potrzeby w zakresie prawidłowego kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Natomiast kara w rozmiarze 10 miesięcy pozbawienia wolności postulowana przez autora apelacji jawi się jako nadmiernie dotkliwa i jako taka byłaby niezgodna z dyrektywami wymienionymi w art. 53 kk.

Odnosząc się do zarzutu apelacji wyartykułowanego w jej uzasadnieniu polegającego na błędnym uznaniu, że wobec oskarżonego zaistniały przesłanki z art. 69 § 1 i 2 kk pozwalające na warunkowe zawieszenie wobec niego kary pozbawienia wolności, stwierdzić należy, że instytucja warunkowego zawieszenia wykonania kary jest instytucją stosowaną przede wszystkim ze względu na osobę sprawcy. Najważniejszym warunkiem jej orzeczenia jest dodatnia prognoza oparta na właściwościach i warunkach sprawcy. Sąd wymierzając karę i oceniając ją przez pryzmat ogólnej dyrektywy wymiaru kary określonej w art. 53 kk jak i dyrektywy szczególnej wynikającej z art. 69 kk ma nie tylko prawo ale i obowiązek uwzględniać uprzednią karalność oskarżonego, która jednocześnie pozwoli ocenić, czy kara orzeczona z warunkowym zawieszeniem jej wykonania jest wystarczająca dla osiągnięcia wobec sprawcy celów kary. (tak też Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 7 stycznia 2009r. IV KK 368/08). Tymczasem okoliczności sprawy wskazują, iż oskarżony jest sprawcą niepoprawnym – uprzednio 3 krotnie karany za przestępstwo z art. 244 kk. Przystępstw będących przedmiotem niniejszej sprawy oskarżony dopuścił się w odstępie dwóch tygodni. Fakt, iż został zatrzymany przez Policję w dniu 11 października 2013r. i „przyłapany” na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa nie zapobiegło temu, że zaledwie dwa tygodnie później dopuścił się takiego samego czynu. Biorąc zatem pod uwagę wysoki stopień społecznej szkodliwości czynu, działanie z premedytacją, jak i przede wszystkim nieskuteczność dotychczasowego karnego oddziaływania wobec oskarżonego, przyjęcie przez Sąd I instancji pozytywnej wobec R. H. prognozy kryminologicznej, wyrażającej się w założeniu, iż będzie on przestrzegał porządku prawnego i nie popełni ponownie przestępstwa było błędne i tak naprawdę nie poparte żadnymi argumentami. Sąd Rejonowy nie wskazał przesłanek na podstawie których oparł to swoje przekonanie, a Sąd II instancji w materiale zgromadzonym w aktach sprawy się ich nie dopatrył. Należy zwrócić uwagę, że „pozytywna prognoza kryminologiczna” nie jest abstrakcyjnym oderwanym od rzeczywistości pojęciem, lecz efektem szczegółowej analizy właściwości i warunków osobistych sprawcy. Tymczasem wskazane przez Sąd Rejonowy okoliczności, które skłoniły go do skorzystania z dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności są mało przekonujące, a przede wszystkim mało konkretne. Oskarżony nie stawił się na rozprawę, miał do tego prawo, jednakże ta jego postawa również wskazuje na lekceważący stosunek do swojej odpowiedzialności za popełniony czyn. Oskarżony nie przedstawił, żadnego dokumentu potwierdzającego, iż obecnie jest zatrudniony, chociażby na umowę zlecenia. Jego deklaracje, że „już nie będzie jeździł rowerem” są gołosłowne i bynajmniej nie świadczą o tym, że wobec niego istnieje pozytywna prognoza kryminologiczna, skoro w okresie próby – przebywając na warunkowym przedterminowym zwolnieniu popełniał kolejne, wciąż takie same przestępstwa. W opinii Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie nie wystąpiły podstawy przemawiające za zastosowaniem instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności. Z całą pewnością za taką podstawę nie może być uznana niczym nie poparta deklaracja oskarżonego, że przestanie jeździć na rowerze. Bowiem cała jego dotychczasowa postawa, popełnianie kolejnych przestępstw przeciwko tym samym dobrom prawnym, niedotrzymywanie warunków poprzednio zawieszonych kar pozbawienia wolności i warunków przedterminowego zwolnienia świadczy o niepoprawności oskarżonego i lekceważeniu przez niego tak norm prawa jak i orzeczeń sądów.

Z tych powodów Sąd Okręgowy uchylił rozstrzygnięcie o warunkowym zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności, okresie próby, dozorcze kuratora oraz obowiązku informowania kuratora o przebiegu okresu próby.

W pozostałym zakresie utrzymano w mocy zaskarżony wyrok jako słuszny.

Jednocześnie Sąd Okręgowy odstąpił od obciążania oskarżonego kosztami postępowania z uwagi na zasady słuszności.